

## Fearann

Tha fearann ann an Alba na shochair bunaiteach. Bidh sinn a' fàs biadh agus fiodh air; bidh sinn a' togail thaighean agus rathaidean air; tha mòran dhen uisge againn air a shìoladh agus air a ghlanadh troimhe; bidh e a' stòradh carbon; agus tha e a' cumail taic ri mòran àrainnean is ghnèithean agus tha cuid dhiubh sin cudromach gu h-eadar-nàiseanta. Tha talamh-fliuch air feadh na dùthcha, le timcheall air 1,600 tunna de charbon air a stòradh san ùir mhòna aige.

Bithear a' dèanamh barrachd air aon fheum dhen mhòr-chuid dhen fhearann. Mar eisimpleir, tha 80% dhen fhearann air a chleachdadh airson àiteachas, ach tha 's e ionaltradh garbh a th' ann an cuid dhen talamh seo agus 's dòcha gum bi fèidh is cearcan-fraoich air agus gum bi uisge air pàirt dheth. Cha mhòr nach deach a h-uile sgath dhen talamh a chumadh le obair dhaoine thar iomadh linn.

## Staid

'S e na creagan, na feartan-tìre agus an talamh ann an Alba a' bhunait airson ar fiadh-bheatha, an dealbh-tìre agus ar dualchas chultarail. Air sgàth eugsamhlachd nan seòrsaichean chreagan agus staid na h-àrainneachd, tha iomadh seòrsa ùire ann an Alba. Tha iad sin nan stòras nàdarra riatanach a tha a' toirt mòran bhuannachdan dhuinn mar a bhith a' fàs biadh agus chraobhan, a' sìoladh nithean truailte à uisge agus a' stòradh carbon (còrr is 3,000 millean tunna).

Tha staid nan àrainnean ann an Alba ag atharrachadh bho àite gu àite. Tha dà thrian de dh'àrainnean tuathanachais ann an deagh staid, no tha piseach a' tighinn orra, oir thathar ag obair airson an dìon agus am manaidsèadh. Tha àireamh cuid de dh'èoin is de bhiastagan air talamh tuathanachais a' crìonadh, agus tha cuid de na gnèithean co-cheangailte ri àrainnean air talamh àrd cuideachd a' crìonadh.

Tha a' chuid as motha de thalamh-fliuch air làraich a tha fo dhìon agus tha iad ann an deagh staid, ach a-mhàin boglaichean le mullaich chruinn air talamh ìosal far a bheil 59% ann an staid through. Chan eil mòran fiosrachaidh againn air talamh-fliuch taobh a-muigh nan sgìrean fo dhìon.

Ann an 2013, bha coille a' còmhachadh 18% de dh'Alba – air a dhol suas dìreach 4.5% bho thoiseach 20mh linn. Mar thoradh air buaidh dhaoine agus atharrachadh na gnàth-shìde, chan urrainn dhuinn a ràdh gu bheil gin de choilltean na h-Alba dha-rìribh nàdarra. Chaidh a' chuid as motha dhen talamh àrd cuideachd atharrachadh le ionaltradh, drèanadh, cur choilltean agus stuthan truailidh às an àile, agus 's ann gu math tearc a tha àrainnean a tha cha mhòr nàdarra an-diugh.

Tha an talamh ann an Alba uabhasach cudromach dhan eaconamaidh; tha àiteachas, coilltearachd agus turasachd stèidhichte air mealtainn dhealbhan-tìre Alba, agus an àrainneachd eachdraidheil, a' cur ris gu mòr.

Tha àiteachas riatanach do sgìrean air an dùthaich, agus tha e a' toirt dhuinn obraichean feumail agus a' cur ris an eaconamaidh air an dùthaich, ged a tha gu leòr de dh'obair àiteachais san eaconamaidh nach maireadh mura b' e taic-airgid bhon taobh a-muigh.

Sna còig bliadhna mu dheireadh thàinig an t-atharrachadh as motha air an tìr le leasachadh thuathan-gaoithe agus atharrachadh, mean air mhean, mar thoradh air leasachadh togte. Tha atharraichean ann an cleachdaidhean tuathanachais is coilltearachd cuideachd ag atharrachadh an deilbh-tìre.

## Dùbhlain

Tha na prìomh dhùbhlain co-cheangailte ri:

- cleachdadh-fearainn – mar a bhios sinn a' dèanamh feum dhen fhearann;
- manaidseadh fearainn – mar a bhios sinn a' manaidseadh, a' cumail suas, agus far an gabh sin dèanamh, a' toirt piseach air an fhearann.

## Freagairt

Feumaidh am fearann a bhith air a mhanaidseadh gu cùramach: tha e riatanach do sheasmhachd na h-àrainneachd gu lèir gun tèid a mhanaidseadh gu cùramach. Tha frèam-obrach ann an Roinnleachd Cleachdadh-fearainn gus cuideachadh leis a liuthad iarrtas a th' ann airson fearann, agus feumaidh sinn a bhith cinnteach gum bi na coimhearsnachdan an sàs barrachd ann an co-dhùnidhean air mar a chleachdas sinn am fearann.